

2008 m. birželio 5 d., ketvirtadienis

69. dėl to pabrėžia, kad ypatingą dėmesį reikėtų skirti civilinių krizių valdymo kontrolei, kai sutelkiami Tarybos, Komisijos ir valstybių narių ištekliai ir įvairi atsakomybė, kad būtų užtikrintas optimalus veiksmingumas ir koordinavimas;

70. pripažįsta, kad pirmiau minėtame 2006 m. gegužės 17 d. Tarpinstituciniame susitarime numatyti bendri konsultaciniai Užsienio reikalų komiteto biuro, Biudžeto komiteto ir PSK posėdžiai yra naudingi; taip pat remia mintį, kad reikia už išorės veiksmus atsakingus Europos Parlamento komitetų pirmininkus ir (arba) pranešėjus įtraukti į naujojo Taikinimo komiteto, skirto naujam biudžeto procedūrai, veiklą, jei manoma, kad tai būtina metinės procedūros atžvilgiu;

71. reikalauja, kad, atsižvelgdama į pirmiau minėtą 2006 m. gegužės 17 d. Tarpinstitucinį susitarimą, kuriame numatytas struktūrinis Tarybos ir Europos Parlamento dialogas, Taryba, prieš priimdama bet kokią sprendimą dėl BUSP, apie tai praneštų Europos Parlamentui;

72. mano, kad bendra 1 740 milijonų EUR suma, skirta BUSP 2007–2013 m., yra per maža norint įgyvendinti Sąjungos užmojų tapti pasaulinio masto veikėja, nors pripažįsta, kad sprendimas 2008 m. BUSP skirti 285 mln. EUR – svarbus žingsnis pirmyn, palyginti su ankstesnių metų lėšų paskirstymu (t. y. 125 mln. EUR daugiau nei 2007 m.); pabrėžia, kad tokį skirtų lėšų didinimą turėtų lydėti stipresnės parlamentinės kontrolės priemonės ir geresnis Tarybos bendradarbiavimas;

73. būsimajame pranešime šiuo klausimu pateiks konkrečių pasiūlymų dėl EIVT finansavimo ir biudžeto kontrolės;

*
* *

74. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai bei valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams, JT Generaliniam Sekretoriui, NATO Generaliniam sekretoriui ir Europos Tarybos parlamentinės asamblėjos pirmininkui.

Europos saugumo strategija ir ESGP

P6_TA(2008)0255

2008 m. birželio 5 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Europos saugumo strategijos ir ESGP įgyvendinimo (2008/2003(INI))

(2009/C 285 E/04)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos saugumo strategiją (ESS), kurią Europos Vadovų Taryba priėmė 2003 m. gruodžio 12 d.,
- atsižvelgdamas į 2007 m. gruodžio 13 d. Lisabonoje pasirašytą Lisabonos sutartį,
- atsižvelgdamas į 2007 m. gruodžio 14 d. Europos Vadovų Tarybos pirmininkavimo išvadą,
- atsižvelgdamas į ES Tarybai pirmininkavusių valstybių 2007 m. birželio 18 d. ir gruodžio 10 d. pranešimus apie Europos saugumo ir gynybos politiką (ESGP),

2008 m. birželio 5 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į 2007 m. lapkričio 19 ir 20 d. vykusį bendrą ES gynybos ir vystymosi ministrų susitikimą Taryboje,
 - atsižvelgdamas į 2007 m. lapkričio 19 ir 20 d. Tarybos posėdžio išvadas dėl saugumo ir vystymosi ir išvadas dėl ESGP,
 - atsižvelgdamas į 2007 m. lapkričio 8 d. Žmogaus saugumo studijų grupės paskelbtą Madrido ataskaitą,
 - atsižvelgdamas į savo 2005 m. balandžio 14 d. rezoliuciją dėl ESS ⁽¹⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2006 m. lapkričio 16 d. rezoliuciją dėl ESS įgyvendinimo atsižvelgiant į ESGP ⁽²⁾,
 - atsižvelgdamas į 2007 m. gruodžio 9 d. Lisabonoje priimtą ES ir Afrikos bendrą strategiją ir generolo Pierre-Michelio Joana paskyrimą (2008 m. kovo 1 d.) ES vyriausiojo igaliojimo specialiuoju Afrikos taikdarių pajėgų patarėju,
 - atsižvelgdamas į savo 2007 m. rugsėjo 27 d. rezoliuciją dėl ESGP įgyvendinimo Čade ir Centrinės Afrikos Respublikoje ⁽³⁾,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 45 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto pranešimą (A6-0186/2008),
- A. kadangi 2007 m. ir 2008 m. pradžioje Taryba priėmė svarbius sprendimus, susijusius su veiksmis ESGP srityje ir ESS įgyvendinimu, įskaitant:
- a) sprendimą pradėti ES policijos misiją Afganistane (EUPOL Afganistanas);
 - b) sprendimą pradėti ES karinę operaciją Čade ir Centrinės Afrikos Respublikoje (EUFOR Čadas/RCA);
 - c) sprendimą dėl EUFOR Althea misijos Bosnijoje pajėgų pertvarkymo ir sumažinimo;
 - d) sprendimą dėl civilinės ES misijos Kosove (EULEX Kosovas);
 - e) pasirengimą ES saugumo sektoriaus reformos misijai Bisau Gvinėje (EUSEC Bisau Gvinėja),
- B. kadangi 2007 m. ir 2008 m. pradžioje buvo pasiekta tolesnės pažangos ESGP pajėgumų ir ESS įgyvendinimo srityje, įskaitant:
- a) naujojo Pagrindinio civilinio tikslo 2010 m. patvirtinimą;
 - b) Civilinių planavimo ir vykdymo pajėgumų (CPVP) įsteigimą Tarybos sekretariate;
 - c) ES operacijų centro operatyvinių pajėgumų užtikrinimą;
 - d) visišku operatyvinių pajėgumų užtikrinimą siekiant skubiai ir tuo pat metu naudojant kovines grupes vykdyti dvi ESGP karines operacijas,

⁽¹⁾ OL C 33 E, 2006 2 9, p. 580.

⁽²⁾ OL C 314 E, 2006 12 21, p. 334.

⁽³⁾ Priimti tekstai, P6_TA(2007)0419.

2008 m. birželio 5 d., ketvirtadienis

- C. kadangi 2007 m. ir 2008 m. pradžioje ESGP ir ESS įgyvendinimo srityje būta pasikartojančių trūkumų, įskaitant tai, kad:
- nesama ES civilinių taikos palaikymo dalinių, kurių Europos Parlamentas prašė nuo 2000 m., ir civilinės saugos bei humanitarinės pagalbos pajėgumų, minimų įvairiuose Tarybos ir Komisijos dokumentuose, kurie buvo priimti po 2004 m. cunamio katastrofos;
 - labai reikalingų transportavimo oru dideliais atstumais pajėgumų (Airbus A400M kariniais transporto lėktuvais) telkimas vėluoja ir brangsta;
 - valstybių narių indėlis skiriant personalą į ESGP misijas nesubalansuotas, o tai riboja ES krizių valdymo gebėjimus;
 - dėl saugumo problemų ir asmens karjeros perspektyvų sugrįžus, kyla problemų siekiant užverbuoti pakankamai policijos pareigūnų į misiją Afganistane;
 - EUFOR Čadas/RCA pradžia atidėliojama dėl nesėkmingų pajėgų formavimo konferencijų, ypač sraigtasparnių trūkumo;
 - dėl Turkijos prieštaravimų iki šiol nepavyksta pasirašyti parengtų techninių susitarimų tarp ES ir NATO siekiant užtikrinti koordinavimą tarp tarptautinių saugumo pajėgų (KFOR) ir ateityje galimos ESGP misijos Kosove bei EUPOL ir Tarptautinių saugumo paramos pajėgų (ISAF) misijų Afganistane,
- D. kadangi pagal Lisabonos sutartį ESGP srityje bus įdiegta svarbių naujovių,
- E. kadangi reikia nuolatinių pastangų, kurios padėtų išvengti veiklos dubliavimo ir padidintų jos operacinį suderinamumą ES lygmeniu, ir kadangi pats ekonomiškiausias būdas šiam tikslui pasiekti – dalijimasis gynybos pajėgumais ir jų sujungimas, siekiant padidinti Europos gynybinį pajėgumą;
1. dar kartą patvirtina ankstesnių Parlamento rezoliucijų dėl ESS ir ESGP išvadas;

Lisabonos sutartis

2. teigiamai vertina tai, kad buvo pasirašyta Lisabonos sutartis, pagal kurią ESGP srityje bus įdiegta svarbių naujovių, ypač sustiprinta vyriausiojo įgaliotinio institucija įsteigiant Europos išorės veikslių tarnybą, įtrauktas straipsnis dėl abipusės pagalbos gynybos srityje, solidarumo sąlyga, nuolatinis struktūrizuotas bendradarbiavimas gynybos srityje ir išplėsti Petersbergo uždaviniai; tikisi, kad visose valstybėse narėse bus sėkmingai ir laiku baigtas ratifikavimo procesas; sveikina tas valstybes nares, kurios jau ratifikavo Lisabonos sutartį; pabrėžia, kad Parlamentas įgyvendins savo įsipareigojimus pagal dabar galiojančią Sutartį ir atidžiai stebės visų naujovių įgyvendinimą;

3. prašo susijusių valstybių narių ištirti esamų daugianacionalinių pajėgų, pvz., Eurokorpuso, Euroforo, Euomarforo, Europos žandarmėrijos pajėgų, Ispanijos ir Italijos jūrų desanto pajėgų, Europos oro pajėgų grupės, Europos oro pajėgų koordinavimo kuopos Eindhovene, Atėnų daugianacionalinio jūrų desanto koordinavimo centro bei visų su ESGP operacijomis susijusių pajėgų ir struktūrų įtraukimo į nuolatinį struktūrizuotą bendradarbiavimą, kaip numatyta Lisabonos sutartyje, galimybes ir galimą poveikį;

ESS vertinimas ir papildymas

4. ragina vyriausiąjį įgaliotinį parengti baltąją knygą, kurioje būtų įvertinta padaryta pažanga ir visi ESS įgyvendinimo nuo 2003 m. trūkumai, įskaitant tai, ko buvo pasimokyta iš ESGP operacijų; ryšys tarp išorinių ir vidinių saugumo aspektų (kova su terorizmu); sienų ir svarbios infrastruktūros apsauga, įskaitant apsaugą nuo elektroninių išpuolių; energijos tiekimo saugumas, kaip problema, kurią reikėtų spręsti dedant civilines, ekonomines, technines ir diplomatinės pastangas; neišspręsti regioniniai ginčai ES kaimynystėje, pvz., Padniestrėje, Abchazijoje, Pietų Osetijoje ir Kalnų Karabache; humanitarinės ir saugumo problemos

2008 m. birželio 5 d., ketvirtadienis

Afrikos žemyne; ir klimato kaitos ir gamtos katastrofų padariniai civilinei apsaugai ir žmogaus saugumui, taip pat masinio naikinimo ginklų paplitimas; be to, ragina jį įvertinti, ar šios grėsmės, pavojai ir problemos yra svarbūs ir tiesiogiai siejasi su Europos saugumu, ar jie paprasčiausiai susiję su politiniu saugumo aspektu;

5. ragina vyriausiąjį įgaliotinį į baltąją knygą įtraukti pasiūlymus dėl ESS tobulinimo ir papildymo, pvz., dėl bendrų Europos saugumo interesų nustatymo ir sprendimų pradėti ESGP misijas kriterijų; ragina jį tęsti civilinių ir karinių pajėgumų (įskaitant vadovavimo ir kontrolės struktūras, visų Europos veikėjų transportavimą vykdant krizių valdymą tiek ESGP, tiek katastrofų padarinių šalinimo požiūriu) tikslų apibrėžimą ir apmąstyti Lisabonos sutarties reikšmę ESGP ir pasiūlymams dėl naujosios ES ir NATO partnerystės;

6. be to, primygtinai ragina vyriausiąjį įgaliotinį baltojoje knygoje spręsti „ribojančių sąlygų“ klausimus; nors tai yra kiekvienos valstybės narės nacionalinio suvereniteto klausimas, mano, kad jie turėtų būti suderinti siekiant užtikrinti įvairių valstybių narių pajėgų, dislokuotų vietose, saugumą;

7. mano, kad tokia baltoji knyga turėtų būti platesnių politinių diskusijų, rengiamų visuomenėje, pagrindas, visų pirma todėl, kad ESS nustatomos pagrindinės Sąjungos vertybės ir tikslai ir nurodoma, ką ES gina; pabrėžia, kad ateityje atliekant ESS vertinimą reikia remtis didesne demokratine atskaitomybe ir todėl išsamiai konsultuotis su visomis ES institucijomis, įskaitant Europos Parlamentą ir nacionalinius parlamentus;

Tiesioginis saugumo dialogas su nauja JAV ir Kanados administracija

8. Atkreipia dėmesį į tai, kad NATO yra tarptautinis forumas, kuriame saugumo problemos gali būti pateikiamos iš daugumos ES valstybių narių, JAV ir Kanados; vis dėlto ragina Tarybą ir vyriausiąjį įgaliotinį imtis iniciatyvos ir tose srityse, kur ES kompetentinga, pradėti tiesioginį dialogą saugumo klausimais su JAV administracija ir Kanados vyriausybe, kurios pradės darbą; siūlo, kad šiame dialoge būtų apsiribojama konkrečiais klausimais, tokiais kaip Vakarų kultūros vertybių patikimumas kovoje su terorizmu, padėties stabilizavimas bei atkūrimas;

Civilinis krizių valdymas ir civilinė apsauga

9. teigiamai vertina naująjį 2008 m. sausio 1 d. paskelbtą Pagrindinį civilinį tikslą 2010 m., kurį formuluojant buvo atsižvelgta į tai, ko pasimokyta iš ankstesnių civilinių ESGP misijų;

10. teigiamai vertina tai, kad Tarybos sekretoriatai įsteigti CPVP, kurie veiks kaip civilinis ES operacijos vadovietės atitikmuo ir teiks pagalbą ir paramą planuojant bei įgyvendinant civilines ESGP misijas, taigi bus užtikrinta civilinė pavaldumo tvarka; ragina užtikrinti, kad šią pusiausvyrą atspindėtų ir Civilinės ir karinės grupės vaidmuo bei administracinė struktūra;

11. ragina Tarybą ir Komisiją ištirti tinkamesnio organizacinio pagrindo, pvz., specializuoto Europos išorės veiksmų tarnybos skyriaus, sukūrimo galimybes, siekiant užtikrinti darnesnę ir visapusiškesnę civilinių krizių valdymo metodą, kad būtų įveiktas institucijų susiskaldymas ir sudarytos sąlygos geresniam ES vidaus priemonių koordinavimui ir išorės organizacijų bei nevyriausybinėms organizacijų bendradarbiavimui;

12. prašo Tarybos, atsižvelgiant į nepatenkinamą EUPOL Afganistane planavimą ir dislokavimą, atlikti nedelsiamą civilinių ESGP misijų sprendimų priėmimo, finansavimo ir dislokavimo aspektų peržiūrą ir pateikti konkrečių pasiūlymų siekiant išvengti tokios situacijos pasikartojimo ateityje;

2008 m. birželio 5 d., ketvirtadienis

13. pripažįsta valstybių narių pastangas skirti personalo į civilines ESGP misijas civilinės saugos, kontrolės, ES specialiojo įgaliotinio paramos grupės ir paramos misijoms srityse; visgi pažymi, kad nuolat trūksta personalo policijos, teisinės valstybės ir civilinio administravimo srityse; pabrėžia ESGP misijų aprūpinimo kompetentingu ir aukštos kvalifikacijos personalu svarbą;

14. ragina Tarybą ir Komisiją stiprinti bendradarbiavimą ESGP misijų ir ES sienų apsaugos misijų srityje, kai neaiškiai atskirta abiejų institucijų kompetencija; laikosi nuomonės, kad Lisabonos sutartyje numatyta Europos išorės veiksnių tarnyba turėtų palengvinti šį uždavinį; vis dėlto mano, kad nesutarimai dėl kompetencijos gali kilti taip pat ir įgyvendinant Lisabonos sutartį, todėl būtini vyriausiojo įgaliotinio sprendimai;

15. ragina valstybes nares nuolat peržiūrėti galimybes skirti personalo į civilines ESGP misijas ir subūrus savo kompetentingas nacionalinės valdžios institucijas kurti nacionalinius veiksnių planus siekiant užtikrinti galimą pagalbą, kaip, pvz., Suomijos atveju, įskaitant procedūras, užtikrinančias tokių misijų dalyvių karjeros perspektyvas, taip pat tai, kad būtų deramai atsižvelgiama į JT Saugumo Tarybos rezoliuciją Nr. 1325 (2000), dėl moterų dalyvavimo konfliktų prevencijos, valdymo ir sprendimo mechanizmuose; be to, ragina numatyti specialius mokymus dėl vaikų apsaugos, kurie atitiktų ES gaires dėl vaikų ir ginkluotų konfliktų;

16. mano, kad svarbu didinti konfliktų sprendimo civilinius pajėgumus; todėl ragina Tarybą ir Komisiją įsteigti krizių valdymui ir konfliktų prevencijai skirtus ES civilinius taikos palaikymo dalinius, kurių prašo Europos Parlamentas;

17. pažymi, kad nepakankamai naudojama vertinga Civilinės reagavimo grupės (CRG) priemonė ir apgailestauja, kad dažniausiai buvo pasitelkiami atskiri CRG ekspertai, o ne, kaip buvo numatyta ir kaip jie buvo mokomi, šių ekspertų komanda;

18. teigiamai vertina 2007 m. lapkričio 8 d. Tarybos sprendimą 2007/779/EB, Euratomas, nustatantį Bendrijos civilinės saugos mechanizmą ⁽¹⁾ ir 2007 m. kovo 5 d. Tarybos sprendimą 2007/162/EB, nustatantį civilinės saugos finansinę priemonę ⁽²⁾, kuria siekiama gerinti pagalbos civilinės saugos srityje teikimą ir koordinavimą itin kritiškos padėties ES ar už jos ribų atveju;

Žmogaus saugumas ir vystymosi politikos saugumo dimensija

19. primena Tarybai jos atsakomybę pagal tarptautinės teisės normas užtikrinti, kad visi karinio ir civilinio personalo nariai būtų tinkamai apmokyti vadovaujantis tarptautiniais humanitariniais standartais ir kad atitinkamos gairės būtų persvarstomos ir plėtojamos siekiant užtikrinti pagarbą vietos gyventojams, kultūroms ir abiejų lyčių asmenims;

20. primena apie žmogaus teisių ir lyčių aspekto integravimo svarbą ir ragina į Bendrosios užsienio ir saugumo politikos (BUSP) ir ESGP aukštesniuosius vadovavimo postus skirti daugiau moterų, įskaitant ES specialiųjų įgaliotinių postus ir postus ESGP operacijose apskritai;

21. ragina valstybes nares toliau dirbti siekiant tarptautiniu mastu uždrausti kasetines bombas ir toliau plėtoti nesprogusių sprogmenų aptikimo ir sunaikinimo būdus, teikti finansinę ir techninę pagalbą susijusioms šalims, toliau dirbti siekiant užbaigti vykstančias derybas dėl visuotinio sausumos minų draudimo, visuotinio urano turinčių ginklų draudimo ir dėl įprastinės ginkluotės pervežimo visuotinės kontrolės nuostatų sugriežtinimo; šiuo atžvilgiu mano, kad nepriimtina, jog nepaisant fakto, kad 2008 m. bus minimas ES ginklų eksporto elgesio kodekso priėmimo 10 metų jubiliejus, jis vis dar neturi teisinės galios ir nekontroliuojamas ginklų eksportas iš ES valstybių narių, atrodo, tebevyksta be apribojimų net tų šalių, kuriose ES pradedama arba svarsto galimybę pradėti ESGP operacijas, vyriausybėms; be to, pažymi, kad ginklai gali būti pervežami per ES teritoriją per tas valstybes nares, kuriose galioja ne tokie griežti eksporto kontrolės standartai, ir (arba) neatsakingai lanksčiai panaudojant tarptautinį importo sertifikatą (ICC); dėl to pabrėžia, kad svarbu, jog visos valstybės narės taikytų aukščiausius ginklų eksporto kontrolės standartus ir užtikrintų, kad ginklai iš ES netaptų konfliktų kurstymo priemone;

⁽¹⁾ OL L 314, 2007 12 1, p. 9.

⁽²⁾ OL L 71, 2007 3 10, p. 9.

2008 m. birželio 5 d., ketvirtadienis

22. dar kartą patvirtina savo susirūpinimą dėl tebevykstančio šaulių ir lengvųjų ginklų plitimo, kuris sukelia nereikalingas žmonių kančias, didina ginkluotus konfliktus ir nestabilumą, palengvina terorizmą, kenkia darniam vystymuisi, geram valdymui ir teisei valstybei ir prisideda prie didelių žmogaus teisių ir tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimų; mano, kad tinkamas prekybos šaulių ir lengvųjų ginklų mažinimo ir kontrolės programų suderinimas turi tapti neatsiejama tarptautinių konfliktų prevencijos ir pokonfliktinio taikos stiprinimo programų dalimi; ragina valstybes nares, Tarybą ir Komisiją paskatinti vyriausybes, remiantis tarptautiniais, regioniniais ir nacionaliniais teisės aktais, susitarti dėl privalomųjų šaulių ir lengvųjų ginklų kontrolės (įskaitant tarpininkavimo ir perdavimo veiklą) nuostatų;

23. pabrėžia, kad Europos Sąjunga turėtų imtis iniciatyvos tarptautiniam ginklų kontrolės režimui griežtinti ir tuo būdu sudarytų tinkamas prielaidas daugiašališkumo principui, susijusiam su griežtesne tarptautine tvarka, diegti; pažymi, kad reikia toliau derinti atitinkamą veiklą tam, kad ginkluotės neplatavimo aspektai būtų įtraukti į Europos kaimynystės politiką ir kad taip būtų įgyvendinti strateginiai saugumo uždaviniai, susiję su Sąjungos kaimyninėmis šalimis;

24. mano, kad nuginklavimas, demobilizacija ir reintegracija turėtų būti neatskiriamos ESGP operacijų dalys ir ragina Tarybą, kai tinkama, į ESGP operacijų mandatą įtraukti pridėtų ginklų saugojimą arba sunaikinimą ir užkirsti kelią jų neteisėtam perdavimui, kaip buvo pasimokyta iš NATO daugiašalių stabilizavimo pajėgų (SFOR)/EUFOR Althea patirties Bosnijoje;

25. teigiamai vertina pirmąjį ES gynybos ir vystymosi ministrų bendrą susitikimą, kuris vyko 2007 m. lapkričio 19 d. ir kuris buvo svarbus žingsnis siekiant apsvaistinti pasaulio problemas, taip padidinant ES trumpojo laikotarpio veiksmų saugumo srityje ir ilgojo laikotarpio veiksmų vystymosi srityje darną ir nuoseklumą susijusių šalių atžvilgiu; taip pat teigiamai vertina 2007 m. lapkričio 19 d. priimtas Tarybos išvadas saugumo ir vystymosi klausimais ir tai, kad jose ypač daug dėmesio skirta konfliktų analizei ir konfliktų prevencijos aspektams; primygtinai ragina Tarybą ir Komisiją įgyvendinti šias išvadas;

26. mano, kad 40-ųjų Jungtinių Tautų Branduolinio ginklo neplatavimo sutarties (BGN sutarties) metinių (2008 m. liepos 1 d.) diena turi būti laikoma galimybe propaguoti branduolinį nusiginklavimą ir spartinti ES kovos su masinio naikinimo ginklų platinimu strategijos įgyvendinimą, atsižvelgiant į Parengiamojo komiteto veiklą, skirtą būsimai BGN sutarties pakartotinio svarstymo konferencijai; pakartoja savo nuomonę, kad viena iš šios veiklos dalių turėtų tapti pripažintu „branduolinių“ šalių nusiginklavimo iniciatyvos siekiant, kad Europa taptų zona be branduolinio ginklo ir kad būtų sudaryta visuotinė branduolinio ginklo uždraudimo konvencija;

ES diplomatijos vaidmuo Irano branduolinės programos atžvilgiu

27. pabrėžia ypatingą ES diplomatijos svarbą Irano branduolinės programos atžvilgiu, kadangi ji apima ne tik vyriausiojo įgaliotinio, kalbančio visos ES vardu, ir ES-3 (Prancūzijos, Vokietijos ir Jungtinės Karalystės) veiklą, tačiau ir priemones, skirtas Jungtinėms Valstijoms, Rusijai ir Kinijai, kad, siekiant bendro tikslo, būtų suderinti skirtingi interesai ir nuomonės; dar kartą patvirtina, kad dėl Irano branduolinės programos kylantis branduolinio ginklo platinimo pavojus kelia didelį ES ir tarptautinės bendruomenės susirūpinimą; šiuo aspektu atkreipia dėmesį į savo 2008 m. sausio 31 d. rezoliuciją dėl Irano⁽¹⁾ ir remia 2008 m. kovo 3 d. Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliuciją Nr. 1803 (2008), taip pat ir ES-3 bei JAV, Rusijos ir Kinijos pasiūlymą Iranui dėl branduolinės energijos naudojimo taikiais tikslais, politinio ir ekonominio bendradarbiavimo, partnerystės energetikos, žemės ūkio, aplinkos apsaugos, infrastruktūros, civilinės aviacijos srityse ir bendradarbiavimo ekonomikos bei socialinės ir humanitarinės pagalbos vystymo srityse;

Transportas, ryšiai ir žvalgyba

28. apgailestauja, kad vėluoja ir brangsta A400M lėktuvų, skirtų transportavimui dideliais atstumais, pristatymas ir kad trūksta sraigtasparnių operatyvinei veiklai trumpais atstumais;

(1) Priimti tekstai, P6_TA(2008)0031.

2008 m. birželio 5 d., ketvirtadienis

29. pritaria Europos gynybos agentūros (EGA) veiklai strateginio transporto srityje ir kviečia valstybes nares labiau stengtis pašalinti trūkumus; pritaria tokioms laikinosioms priemonėms, kaip SALIS (Laikinis sprendimas dėl strateginio transportavimo oru) ir ragina parengti operatyvinę pajėgumų telkimo koncepciją;
30. pritaria Jungtinės Karalystės pasiūlymui dalytis informacija apie sraigtasparnių naudojimo ES misijose galimybes, kad būtų tinkamiau koordinuojamas sraigtasparnių parko darbas;
31. teigiamai vertina Prancūzijos ir Vokietijos sunkiųjų transporto sraigtasparnių projektą, tačiau taip pat žino, kad priežastys, dėl kurių trūksta sraigtasparnių operatyvinei veiklai, daugiausia susijusios su aukštomis skraidymo valandų ir priežiūros kainomis; ragina Tarybą nurodyti galimybes, kaip netolimoje ateityje galima būtų panaikinti šį trūkumą, pvz., imantis bendrų priemonių arba teikiant valstybėms narėms paramą, skirtą kapitaliniam Rusijos gamybos sraigtasparnių remontui ir jų atnaujinimui, taip pat sraigtasparnių valdymo mokymo centrui steigti; pakartoja, kad viena pagrindinių kliūčių, trukdančių modernizuoti ir pertvarkyti Europos pajėgas tam, kad jos būtų pasirengusios vykdyti XXI amžiuje iškilusius saugumo uždavinius, susijusi ne su lėšų, o su bendradarbiavimo trūkumu ir tuo, kad nėra aiškiai atskirtos atitinkamos veiklos ir specializacijos sritys, be to, ginklų gamybos ir pirkimo sritims būdingas susiskaldymas, dėl kurio kyla pavojus atitinkamų ginkluotųjų pajėgų operaciniam suderinamumui; vis dėlto ragina valstybes nares numatyti padidinti išlaidas gynybai siekiant konkretaus tikslo, kad įsigyti sraigtasparniai būtų naudojami veiksmingai;
32. ragina Tarybą ir Komisiją toliau informuoti Parlamentą apie esamas iniciatyvas, kuriomis siekiama spręsti pajėgumų trūkumo problemas tokiose svarbiose srityse, kaip sraigtasparnių ar medicinos dalinių, ir pateikti bendrų finansinių pasiūlymų dėl galimybės naudotis šiais pajėgumais humanitariniais ir ESGP tikslais užtikrinimo;
33. teigiamai vertina EGA programine įranga generuojamo radijo ryšio projektą, kuris krizės atveju galėtų pagerinti ryšius tarp civilinių ir karinių institucijų;
34. kviečia valstybes nares, pasitelkiant ES jungtinį situacijų centrą (SITCEN), gerinti keitimąsi žvalgybos duomenimis; mano, kad specialių priemonių reikėtų imtis dėl naujųjų grėsmių, kurios neištrauktos iš ESS, pvz., energijos tiekimo saugumo ir klimato kaitos padarinių saugumui;

Kariniai pajėgumai

35. mano, kad kovinės grupės yra priemonė, padedanti valstybėms narėms keisti savo karines pajėgas, sustiprinti sąveikumą ir sukurti bendrą strateginę gynybos kultūrą; pažymi, kad kovinės grupės iki šiol nebuvo naudojamos dėl, *inter alia*, ganėtinai ribotų jų dislokavimo sąlygų ir apgailestauja dėl to, kad dabartinė kovinės grupės sąvoka nepadėjo išspręsti pajėgų formavimo konkrečioms operacijoms problemos; mano, kad norint išvengti žalingo karinių struktūrų steigimo dubliavimo, būtina skubiai išaiškinti atitinkamus dalykus;
36. aiškiai supranta, kad pajėgų formavimo klausimas tiesiogiai susijęs su politine valia ir bendromis įvertinimo priemonėmis; ragina Tarybą ištirti galimybes pagerinti pajėgų formavimą, pvz., toliau plėtojant kovinių grupių sąvoką, siekiant didesnių nuolatinių ES specialiosios paskirties pajėgų arba išplečiant galimų pajėgumų pagal Pagrindinį tikslą sąrašą, taip užtikrinant galimybę greitai suformuoti prie misijos aplinkybių pritaikytas pajėgas;
37. ragina sukurti nuolatinis planavimo ir operatyvinius pajėgumus ES operacijų centre siekiant užtikrinti vadovavimą ESGP karinėms operacijoms;
38. siūlo Eurokorpusą paversti nuolatinėmis ES pavaldžiomis pajėgomis ir ragina visas valstybes nares prie jo prisidėti;

2008 m. birželio 5 d., ketvirtadienis

39. ragina toliau gerinti ES nacionalinių ginkluotųjų pajėgų sąveikumą; apgailestauja dėl įvairių valstybių narių ginkluotųjų pajėgų mokymo ir ginkluotės skirtumų ir ragina sukurti karinę Erasmus programą, kuri apimtų bendrus karinio personalo, kuris galėtų būti dislokuotas vykdant operacijas, mokymus;

40. primena, kad ESGP operacijų sėkmė priklauso nuo karinių misijų darbuotojų tinkamos techninės įrangos ir aprūpinimo; ragina Tarybą parengti bendrus sveikatos priežiūros ir socialinio aprūpinimo standartus; mano, kad tokie standartai ir nuolatiniai mainai gerąja patirtimi, kuriuos koordinuotų, pvz., ES karinių pajėgų štabas, padėtų atskiroms valstybėms narėms kurti atitinkamus pajėgumus ir per tam tikrą laiką sukurti tinkamas pajėgas;

41. apgailestauja, kad EGA įsteigta per vėlai siekiant užkirsti kelią trijų skirtingų nacionalinių nepilotuojamų orlaivių sistemų kūrimui, užuot kūrus vieną europinę sistemą, taip suteikiant galimybę kai kurioms bendrovėms dalyvauti daugiau kaip viename projekte ir išleisti kelis kartus daugiau mokesčių mokėtojų pinigų, EGA nepaliekant kitos galimybės kaip nepilotuojamus orlaivius įtraukti į reguliuojamą oro erdvę; teikia pirmenybę bendram Europos palydovų projektui, nepriklausomai nuo to, ar žvalgybos, ar ryšių srityje;

42. teigiamai vertina Komisijos pateiktą gynybos paketą, ypač jos pasiūlymus dėl direktyvos dėl viešųjų pirkimų gynybos srityje ir dėl direktyvos dėl gynybos įrengimų perkėlimo Bendrijos viduje; mano, kad šie žingsniai būtini siekiant nacionaliniam ir ES kariniam personalui suteikti geriausiai suderinamą įrangą;

43. teigiamai vertina EGA valdančiosios tarybos 2007 m. gegužės 14 d. pareiškimą, ypač jo raginimą sumažinti priklausomybę nuo neeuropinių pagrindinių gynybos technologijų išteklių ir pabrėžiamą būtinybę užtikrinti ES savarankiškumą ir veiklos nepriklausomumą;

ESGP misijų finansavimas

44. pabrėžia, kad didėjantis ES vaidmuo, ypač vykdant ESGP civilines misijas, kelia būtinybę nuolat didinti ESGP biudžetą ir todėl prašo Tarybos teikti daugiau informacijos ir ją teikti tinkamesniu laiku, kad Parlamentas galėtų parengti savo sprendimus dėl metinio biudžeto;

45. ragina Tarybą ir Komisiją rengti pasiūlymus, kurie užtikrintų lanksčias ir ESGP civilinėms misijoms tinkamas (jų atvejų dažnai tenka priimti greitus sprendimus) pirkimų procedūras, kuriuos išnagrinėtų bei kuriems pritartų Parlamentas, Taryba ir Komisija; pritaria tam, kad Komisija neseniai pradėjo rengti pirkimų ir finansinių procedūrų sričių mokymus, skirtus ESGP misijų darbuotojams;

46. apgailestauja dėl to, kad ES sutarties 28 straipsnyje apibrėžtos neatidėliotino ESGP veiklos finansavimo iš ES biudžeto nuostatos pernelyg ir be reikalo sudėtingos; primygtinai reikalauja, kad būtų visapusiškai įgyvendintas 2006 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos tarpinstitucinis susitarimas dėl biudžetinės drausmės ir patikimo finansų valdymo ⁽¹⁾ ir su juo susijusio Tarybos ir Parlamento struktūrinio dialogo išvados; ragina ilguoju laikotarpiu „Athena mechanizmą“ perkelti į BUSP biudžetą, tačiau išlaikyti jo teikiamą lankstumą;

47. ragina, atsižvelgiant į 2007–2013 finansinę perspektyvą, atlikti laikotarpio vidurio peržiūrą dėl ES išorės politikos priemonių (BUSP biudžeto, stabilumo priemonės, vystomojo bendradarbiavimo priemonės ir Europos kaimynystės politikos priemonės) naudojimo darnos ir papildomumo atliekant įvairius ES krizių valdymo veiksmus (karinius ir civilinius);

⁽¹⁾ OL C 139, 2006 6 14, p. 1. Susitarimas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu 2008/371/EB (OL L 128, 2008 5 16, p. 8).

2008 m. birželio 5 d., ketvirtadienis

ESGP ir Parlamento tikrinimas

48. pabrėžia, kad Europos Parlamentas dėl savo kontaktų su nacionaliniais parlamentais (Užsienio reikalų komitetų pirmininkų konferencijoje, Gynybos komitetų pirmininkų konferencijoje, NATO parlamentinėje asamblėjoje) ir dėl būsimos Lisabonos sutarties Protokolo dėl nacionalinių parlamentų vaidmens įgyvendinimo yra teisėtas Europos lygmens organas, kuris turėtų atlikti parlamentinį ESGP tikrinimą, stebėjimą ir kontrolę;

49. atsižvelgdamas į naujas BUSP ir ESGP, kurios taps Bendra saugumo ir gynybos politika, galimybes, kurias teikia Lisabonos sutartis, siekia, kad būtų spartinamas glaudesnis atitinkamų Europos ir nacionalinių parlamentų komitetų bei NATO parlamentinės asamblėjos bendradarbiavimas;

50. ragina Politikos ir saugumo komitetą (PSK) kartu su Parlamentu sukurti slaptos informacijos apie bręstančias krizes arba tarptautinio saugumo įvykius sistemą, kuri būtų panaši į kai kuriuose valstybių narių nacionaliniuose parlamentuose esamas sistemas ir kuri, priklausomai nuo slaptumo lygmens, aprėptų nuo uždarytų komitetų posėdžių iki PSK ir atitinkamų komitetų bei pakomitečių paskirtų narių posėdžių;

51. pabrėžia, kad Parlamentas, išsamiai pasikonsultavęs su nacionaliniais parlamentais, siekdamas parengti Parlamento poziciją dar prieš ESGP operaciją, turėtų ir toliau priiminėti rekomendacijas arba rezoliucijas prieš pradėdant ESGP operacijas (įskaitant kovinių grupių panaudojimą); mano, kad siekiant užtikrinti lankstumą, kai Parlamente nevyksta plenariniai posėdžiai, arba manoma, kad reikalingas skubus pajėgų dislokavimas, jo Darbo tvarkos taisyklės reiktų pritaikyti siekiant leisti atsakingam komitetui priimti tas rekomendacijas arba rezoliucijas Parlamento vardu;

52. prašo Tarybos į Bendruosius veiksmus dėl ESGP operacijos įtraukti nuorodą į Parlamento rekomendaciją arba rezoliuciją, taip parodant, kad ji siekia papildomo demokratinio savo išorės veiksmų teisėtumo, pagrįsto Parlamento sprendimais;

ES ir NATO santykiai

53. apgailestauja dėl Turkijos prieštaravimų, kad būtų įgyvendinamas ES ir NATO strateginis bendradarbiavimas, pagrįstas „Berlyno plius“ susitarimu ir jį viršijantis; nerimauja dėl neigiamų padarinių dislokuotam ES personalui, ypač EUPOL misijoje Afganistane ir EULEX misijoje Kosove, ir ragina Turkiją kuo greičiau atšaukti savo prieštaravimus;

54. Yra tos nuomonės, kad JAV planai įrengti priešraketinės gynybos sistemą Europoje dabar gali trukdyti tarptautinėms nusiginklavimo pastangoms; reiškia susirūpinimą dėl to, kad Rusija sustabdė išsipareigojimų vykdymą pagal Iprastinių ginkluotųjų pajėgų Europoje sutartį, o tai kelia susirūpinimą dėl strateginės pusiausvyros Europoje; pabrėžia, kad abu šie klausimai turi įtakos visų Europos šalių saugumui, todėl negali būti traktuojami tik kaip dvišalės diskusijos tarp JAV ir atskirų Europos šalių; ragina Tarybą ir valstybes nares kartu su NATO sukurti sistemą, pagal kurią į diskusijas būtų galima įtraukti kuo daugiau Europos šalių; kviečia Tarybą ir NATO įvertinti būsimą iš įvairių šalių kylančią branduolinio ginklo panaudojimo grėsmę, naujų ginklavimosi varžybų Europoje pavojų ir pasiūlyti adekvatų daugiašalį atsaką į ją;

55. mano, kad Europos Sąjunga ir NATO stiprina viena kitos veikimą ir ragina vystyti glaudesnę jų bendradarbiavimą;

*

* *

2008 m. birželio 5 d., ketvirtadienis

56. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams, NATO parlamentinei asamblėjai ir Jungtinių Tautų, NATO, Afrikos Sąjungos, ESBO, EBPO ir Europos Tarybos generaliniams sekretoriams.

ES ir Jungtinių Valstijų aukščiausio lygio susitikimas

P6_TA(2008)0256

2008 m. birželio 5 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl vykiančio ES ir JAV aukščiausio lygio susitikimo

(2009/C 285 E/05)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl transatlantinių santykių, ypač į dvi 2006 m. birželio 1 d. rezoliucijas dėl ES ir JAV santykių gerinimo pagal Transatlantinės partnerystės susitarimą ⁽¹⁾ ir dėl ES ir Jungtinių Amerikos Valstijų transatlantinių ekonominių santykių ⁽²⁾, taip pat į savo 2007 m. balandžio 25 d. rezoliuciją dėl transatlantinių santykių ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į 1990 m. Transatlantinę deklaraciją dėl ES ir JAV santykių ir į 1995 m. Naująją transatlantinę darbotvarkę (NTD),
- atsižvelgdamas į ES ir JAV 2004 m. birželio 26 d. deklaraciją dėl kovos su terorizmu ir 2005 m. birželio 20 d. deklaraciją abišalio bendradarbiavimo stiprinimo siekiant ginklų neplatinto ir kovojant su terorizmu,
- atsižvelgdamas į 2008 m. birželio 10 d. Brdo vykiantį ES ir JAV aukščiausio lygio susitikimą ir į 2007 m. balandžio 30 d. Vašingtone vykusio ES ir JAV aukščiausio lygio susitikimo rezultatus,
- atsižvelgdamas į 2007 m. spalio mėn. 63-ojo Transatlantinio įstatymų leidėjų dialogo ir 2008 m. gegužės mėn. 64-ojo Transatlantinio įstatymų leidėjų dialogo bendras deklaracijas,
- atsižvelgdamas į 2008 m. balandžio 3 d. Bukarešte vykusio Šiaurės Atlanto Tarybos aukščiausio lygio susitikimo deklaraciją,
- atsižvelgdamas į savo 2008 m. gegužės 8 d. rezoliuciją ⁽⁴⁾ dėl Transatlantinės ekonominės tarybos,
- atsižvelgdamas į Vyriausiojo įgaliotinio ir Europos Komisijos dokumentą Europos Vadovų Tarybai „Klimato kaita ir tarptautinis saugumas“ (2008 m. kovo 14 d.),
- atsižvelgdamas į JT Saugumo Tarybos (JTST) rezoliucijas Nr. 1803 (2008 m.), Nr. 1696 (2006 m.), Nr. 1737 (2006 m.) ir Nr. 1747 (2007 m.) dėl Irano branduolinės programos,
- atsižvelgdamas į 2004 m. gruodžio 16 ir 17 d. vykusio Europos Vadovų Tarybos pirmininkaujančios šalies narės išvadas, ypač į skyrius „Tarptautinė tvarka, pagrįsta daugiašališkumu“ ir „Darbas su partneriais“,
- atsižvelgdamas į savo rezoliucijas dėl klimato kaitos, ypač į savo 2005 m. lapkričio 16 d. ⁽⁵⁾, 2006 m. spalio 26 d. ⁽⁶⁾, taip pat 2007 m. vasario 14 d. ⁽⁷⁾ rezoliucijas,
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 103 straipsnio 4 dalį straipsnį,

⁽¹⁾ OL C 298 E, 2006 12 8, p. 226.

⁽²⁾ OL C 298 E, 2006 12 8, p. 235.

⁽³⁾ OL C 74 E, 2008 3 20, p. 670.

⁽⁴⁾ Priimti tekstai, P6_TA(2008)0192.

⁽⁵⁾ OL C 280 E, 2006 11 18, p. 120.

⁽⁶⁾ OL C 313 E, 2006 12 20, p. 439.

⁽⁷⁾ OL C 287 E, 2007 11 29, p. 344.